JBIR
Journal of
Buddhist Innovation Review

วารสารพุทธนวัตกรรมปริทรรศน์
JOURNAL OF BUDDHIST INNOVATION REVIEW
ISSN Print : 2730-1842
ISSN Online : 2730-2539

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การรู้เท่าทันสุขและทุกข์ ผ่านการพยากรณ์ในโหราศาสตร์เชิงพุทธ

Knowing happiness and suffering by seeing through the Buddhist Astrology prediction

Academic Articles

บทความวิชาการ

กฤติกาวลัย หิรัญสิ Kritikavalai Hirunsi
ผู้อำนวยการ สถาบันโหราศาสตร์ไทย-สากล
Director of Thai-International Institute of Astrology
krapeejun@gmail.com.

Article history:
Received: July 18, 2023 / Accepted: August 10, 2023
Revised: August 16, 2023 / Available Online: Aug 26, 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้เข้าใจในการรู้เท่าทันในการพยากรณ์ทางโหราศาสตร์ที่มีความสอดคล้องกับหลักของกรรม และการให้ผลของกรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท ด้วยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร และช่องทางการสื่อสารทางอิเลคทรอนิคส์ในยุคปัจจุบันที่เผยแพร่เกี่ยวกับการพยากรณ์ เป็นการช่วยให้บุคคลไม่หลงผิดไปในการแก้กรรมเพื่อให้ชีวิตกลับมาดี แต่ควรต้องรู้เท่าทันกับหลักการของพระพุทธศาสนาในเรื่องของกรรมอันเป็นการกระทำของตนเอง และมีความเชื่อมั่นในพระพุทธศาสนา เข้าใจในกลไกของโหราศาสตร์อย่างถูกต้อง ใช้ชีวิตในวิถีทางของ ทาน ศีล ภาวนา ย่อมช่วยประคองสภาพจิตใจได้ ในการพึ่งพานั้น พระภิกษุและนักโหราศาสตร์ สามารถให้คำแนะนำกับบุคคล เพื่อเพิ่มทักษะในการดำเนินชีวิต ด้วยการรู้เท่าทันเหตุการณ์ตามความเป็นจริง ทำให้เกิดความมั่นใจ และความกล้าที่จะก้าวผ่านอุปสรรคต่าง ๆ ได้ นั่นคือการพึ่งพากันระหว่างพระพุทธศาสนาและโหราศาสตร์ที่มีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ส่วนการพยากรณ์ด้วยวิชาโหราศาสตร์นั้นเป็นเพียงส่วนประกอบให้มีแนวทางในการดำเนินชีวิตตามแผนที่ของดวงกำเนิดที่ตั้งขึ้นด้วยหลักของวิชาดวงดาวในทางโหราศาสตร์ ไม่ได้มีอำนาจบังคับบัญชาชีวิต ทุกอย่างมาจากการกระทำของแต่ละบุคคล

คำสำคัญ: การรู้เท่าทัน สุข และทุกข์; กรรม; การพยากรณ์ในโหราศาสตร์เชิงพุทธ

Abstract

This article aims to understand the principle of literacy in Astrology prediction which harmonized with the law of karma in Theravadha Buddhism. By using the method of analysing document data of prediction and electronics communication which is spread out very often in the present time. For helping

people in misunderstanding the law of karma feeding back, if lay people has strong enough Buddhism principle and a correct understanding of the mechanism of Astrology, living in the way of Buddhist style, that consists of giving or generosity, observing the percepts or moral behavior and mental development it will supporting mental health. In adherence, both monks and astrologers can combine their knowledge and give some advice to people for up their skills in living by knowing the real condition, get more confident, and encouragement to pass through the obstacles which be adherence between Buddhism and Astrology from the past until now.

Keywords: Literacy; Happiness and suffering; Karma; Buddhist Astrology prediction

บทนำ

ความสุขเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา เป็นคำมงคลที่ทุกคนอยากได้ยิน ดังนั้น การให้พรจึงมีแต่ให้พบกับความสุขสมหวังนานับประการ ทั้งที่ในชีวิตจริงการที่จะได้รับความสุขสมหวังสมดังปรารถนานั้นแทบจะนับครั้งได้ตรงกันข้าม ความทุกข์ที่บังเกิดขึ้นกับทุกบุคคลเป็นส่วนใหญ่นับครั้งไม่ถ้วนนับตั้งแต่วินาทีแรกที่ถือกำเนิดมากับเสียงร้องไห้ ไม่มีทารกคนใดเกิดมาพร้อมกับเสียงหัวเราะ หรือรอยยิ้ม ทารกทุกคนร้องไห้เสียงดัง เจ็บปวดจากการถูกตัดสายสะดือจากผู้เป็นแม่ซึ่งเป็นสายสัมพันธ์ยาวนานถึง 9 เดือน กว่าทารกจะเติบโตมาได้ก็มีเสียงร้องไห้เป็นเพื่อนมาตลอด เพื่อบอกให้ผู้อื่นทราบถึงความหิวโหย ความเจ็บไข้ ความไม่สบายตัว จะมีเสียงหัวเราะแห่งความสุขสมหวังบ้างก็เพียงชั่วครู่เดียว และก็ต้องกลับมาเผชิญกับความทุกข์ทั้งทางกายและทางใจอีก เป็นเช่นนี้สลับกันไป จนกว่าจะถึงวันสิ้นลมจบชีวิตลง ถ้ามีใครสักคนเก็บน้ำตาจากการร้องไห้ตั้งแต่วันแรกเกิดจนถึงวันสุดท้ายของชีวิตตามอัตราเฉลี่ยของอายุมนุษย์ในยุคนี้ไม่เกิน 100 ปี ปริมาณของน้ำตาที่มาจากความทุกข์ในแต่ละบุคคลคงมีปริมาณที่มากพอควร แสดงให้เห็นว่า การเกิดนั้นเป็นทุกข์ ดังพุทธพจน์ที่พระพุทธองค์ได้ตรัสไว้ คือ ชาติปิ ทุกขา ความเกิดก็เป็นทุกข์ (บทสวด ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร, พระศาสนาโสภณ: สวดมนต์แปล มหามกุฏราชวิทยาลัย,หน้า184) กระแสของความทุกข์ที่บังเกิดนั้นมาจากไหน ทางพระพุทธศาสนาจะให้คำตอบว่า ทุกอย่างมีเหตุแห่งการเกิด มีผลในการดำรงอยู่ และมีการสิ้นสุดลง ไม่มีสิ่งใดจีรังไม่ว่าจะเป็นความสุข ความทุกข์ ทุกอย่างอยู่ในวงจรของการเกิดขึ้นด้วยเหตุปัจจัยแห่งการกระทำของบุคคลผู้นั้น และติดตามให้ผลทั้งในทางที่ดีและไม่ดีสืบเนื่องมาอย่างไม่สิ้นสุดจนกว่าจะสิ้นกรรม หลายคนยังไม่มีความเข้าใจที่ดีในเรื่องของกรรมจึงพยายามที่จะแก้กรรม หนีกรรม หนีเรื่องทุกข์ทั้งหลายเพื่อมุ่งไปหาความสุข ซึ่งก็ยังไม่ทราบแน่ชัดอีกว่าความสุขที่แท้จริงนั้นคืออะไร จะหลุดพ้นจากทุกข์ไปสู่ความสุขที่แท้จริงนั้นควรไปหนทางใด นี่คือประเด็นปัญหาที่บุคคลพยายามหาทางออกในหลากหลายวิธี ในหลายช่องทางของความรู้ที่มีให้ศึกษา

ปัจจุบันสังคมไทยอยู่ภายใต้เทคโนโลยีอย่างปฏิเสธไม่ได้ แต่สภาพของจิตใจกลับอ่อนแอลง มีความวิตกกังวลมากขึ้นในการที่ต้องต่อสู้ และก้าวให้ทันกับสภาพสังคมสมัยใหม่ที่ต่างคนต่างอยู่เป็นครอบครัวเดี่ยวเป็นส่วนมาก ไม่ใช่อยู่กันเป็นครอบครัวใหญ่ที่มีการให้คำแนะนำปรึกษากันเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นอย่างในสมัยก่อน บุคคลจึงขาดความมั่นคงทางจิตใจ เพราะมีความหวั่นเกรง ความกลัว ในสถานการณ์ข้างหน้า ในอนาคตที่ไม่สามารถมองเห็นได้ นอกจากการคาดเดา ดังนั้น บุคคลจึงหาทางลดทอนความหวาดหวั่นนั้นให้น้อยลง เติมความเข้มแข็งและมั่นคงทางจิตใจให้มากขึ้นเพื่อจะได้มีความกล้าที่จะก้าวเดินไปสู่หนทางนั้น วิธีการแก้ไขคือ ทำให้

จิตใจสบายขึ้นในเบื้องต้นด้วยการไปทำบุญ เพราะคนไทยมีความเชื่ออย่างยิ่งในบุญกุศลว่าจะส่งผลดีให้กับผู้กระทำรวมถึงการไปหาโหร หาหมอดูให้ทำนายถึงเหตุการณ์ที่คาดหวังไว้จะเป็นจริงหรือไม่ ดังนั้น การพยากรณ์จากนักพยากรณ์จึงเป็นบริบทหนึ่งของสังคมไทยไปโดยปริยาย ถึงแม้ว่าสังคมไทยไม่ห่างจากวิถีทางของพระพุทธศาสนา อันมี การทำบุญใส่บาตรในเวลาเช้า การทำบุญตามประเพณีวันสำคัญทางศาสนา การปฏิบัติธรรม แต่ในขณะเดียวกันก็ยังมีความนิยมในการมารับการตรวจดวงชะตาจากนักโหราศาสตร์ ที่ใช้หลักวิชาทางโหราศาตร์ในการผูกดวงกำเนิด และวิเคราะห์การโคจรของดาวที่โคจรในปัจจุบัน ทำมุมสัมพันธ์กับดาวในพื้นดวงชะตากำเนิด และประมวลออกมาเป็นคำพยากรณ์ เพราะวิชาโหราศาตร์เป็นวิชาที่ศึกษาในเรื่องการเคลื่อนที่ของดาวพระเคราะห์ในระบบสุริยจักรวาลส่งกระแสสัมพันธ์ถึงพื้นที่ และบุคคลนอกจากนั้นยังมีศาสตร์ของการปรับแต่งที่อยู่อาศัย การทำบุญ สืบชะตาสะเดาะเคราะห์ ที่มีปรากฏให้ศึกษาตามสื่อต่างๆมากมาย ทั้งหมดนี้เป็นเพียงเพื่อให้บุคคลเกิดความสบายใจและมั่นใจว่าจะสามารถควบคุมสถานการณ์ต่างๆที่ทำให้เป็นทุกข์นั้นไว้ได้

ตามทัศนะของผู้เขียนมีความเห็นว่า บุคคลควรเพิ่มพูนการศึกษา และทำความเข้าใจในหลักการของพระพุทธศาสนา เรื่องของกรรม และการให้ผล รวมถึงการศึกษาในหลักของการพยากรณ์ที่เข้ามามีบทบาทในสังคมยุคปัจจุบัน จึงต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้อย่างถูกต้องทั้งสองทางในการนำเสนอข้อมูลอันเป็นประโยชน์ เพื่อประกอบการตัดสินใจ การใช้วิจารณญาณในการที่จะเชื่อ หรือไม่เชื่อในการพยากรณ์ ด้วยการรวบรวมข้อมูลจากทางพระพุทธศาสนา และนักปราชญ์ทางโหราศาสตร์เป็นสำคัญ โดยแบ่งประเด็นการศึกษาออกดังนี้

1.การรู้เท่าทันในเรื่องของกรรม และการให้ผล กับ ความสอดคล้องในทัศนะทางโหราศาสตร์ พระพุทธองค์ทรงสอนให้เชื่อในเรื่องกรรม อันเป็นการกระทำของตนซึ่งจะส่งผลให้เสมอไม่มีการเปลี่ยนแปลง ทำกรรมเช่นใดไว้ย่อมได้รับผลแห่งกรรมนั้นตามเวลาอันเหมาะสมทั้งผลแห่งกรรมดี และกรรมไม่ดี กฎแห่งกรรมในฐานะกฎธรรมชาติ หรือในภาษาบาลีเรียกว่า “นิยาม” พุทธศาสนาได้จำแนกนิยามนี้ไว้ 5 ประการ นักโหราศาสตร์ ใช้เวลาเกิดของบุคคลเชื่อมโยงเข้ากับกฎธรรมชาติ ในพระไตรปิฎก พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย ธัมมบท ข้อแรกคือ **อุตุนิยาม** (Physical law) ซึ่งเป็นกฎที่เกี่ยวกับความเป็นไปของธรรมชาติที่มีท้องฟ้า และดวงดาวปรากฏอยู่แล้ว มีการเปลี่ยนแปลงของสภาพดินฟ้า อากาศ ฤดูกาล ที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการเกิดของมนุษย์ทุกคนที่ถือกำเนิดมาตามพันธุกรรม หรือที่เรียกว่า **พีชนิยาม** (Biological law) มีนิสัย มีการกระทำตามสิ่งเร้าที่มากระทบ มีจิตเป็นประธานสั่งการ เรียกว่า **จิตนิยาม** (Psychic law) (พระไตรปิฎก ภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539, เล่ม 25 ข้อ 1 หน้า 23) พลังงานของจิตทำให้เกิดการกระทำอันประกอบด้วยเจตนา เรียกว่า กรรม ที่ส่งผลออกมาให้เห็นเป็นพฤติกรรมของบุคคลแต่ละบุคคล พระพรหมคุณาภรณ์ ได้กล่าวอธิบาย เป็นกฎที่ว่าด้วยการกระทำที่เรียกว่า **กรรมนิยาม** (The law of karma) เป็นกระบวนการแห่งเจตจำนงส่งผลให้กับบุคคลนั้นทั้งที่ดี และไม่ดีตามเวลา ตามหน้าที่ และตามความแรงแห่งการกระทำนั้น หมุนเวียนอยู่อย่างนี้เป็นธรรมดา คนย่อมมีความเกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นธรรมดาอันเป็นกฎของ**ธรรมนิยาม** (Order of norm) (พุทธธรรม ฉบับปรับขยาย, 2558, หน้า 236) ดังนั้น กฎธรรมดาแห่งสรรพสิ่ง เป็นกฎเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ที่เป็นเหตุเป็นผลกันของสิ่งทั้งหลาย มีเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป เป็นธรรมดาของมนุษย์และธรรมชาติรอบตัวมนุษย์ โหราจารย์ได้อาศัยความสัมพันธ์นี้ในเชิงพยากรณ์ถึงรูปร่าง หน้าตา อุปนิสัย ใจคอ ตลอดไปถึง บุญวาสนา โชค เคราะห์ของบุคคลที่สัมพันธ์กับการโคจรของดวงดาวในแต่ละห้วงเวลาของชีวิต จึงนับได้ว่าเวลาเป็นตัวตั้งต้นทั้งสิ้น

พระมหายงยุทธ ธีรธมฺโม (พลมั่น) ได้กล่าวไว้ในผลงานการศึกษาวิเคราะห์รูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิดเรื่องดาราศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพระพุทธศาสนาถึงการคิดเชิงพุทธศาสนาโดยอาศัยหลัก **อิทัปปัจจยตา** คือความเป็นเหตุเป็นผลเชื่อมโยงกันนั้น ดวงดาวในทัศนะนี้เป็นปัจจัยสัมพันธ์กับชีวิตเท่านั้น แต่ดวงดาวไม่ได้มีอิทธิพลโดยตรงที่จะกำหนดชีวิตคนให้เป็นคนดีหรือชั่วได้ แต่การจะเป็นคนดีหรือชั่วนั้นอยู่ที่การกระทำ นี้เป็นโลกทัศน์โหราศาสตร์เชิงพุทธ (Buddhist Astrology) (ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิดเรื่องดาราศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพระพุทธศาสนา, 2556, หน้า 156) ส่วนการให้ผลของกรรมนั้นสลับซับซ้อน เพราะกรรมที่แต่ละคนทำไว้ เป็นกรรมที่สลับซับซ้อน เหตุด้วยทำกันมามากมายในอดีต ทั้งใกล้ไกลและในปัจจุบัน ทั้งกรรมดีและกรรมชั่ว กรรมใดแรงให้ผลหนัก ผลของกรรมนั้นก็ตกลงถึงที่ก่อน กรรมใดอ่อนให้ผลเบา ผลของกรรมนั้นก็ ย่อมตกลงถึงที่ทีหลัง การให้ผลของกรรมที่ยังไม่ให้ผลในทันที ขึ้นอยู่กับว่าการกระทำนั้นถูกที่ ถูกเวลา ถูกบุคคลหรือไม่ การกระทำนั้นต่อเนื่องหรือไม่ เงื่อนไขทั้งหมดที่กล่าวมาทำให้เกิดความเข้าใจผิดในการให้ผล เช่น คนทำดีกลับตกต่ำ บรรจบ บรรณรุจิ กล่าวอธิบายว่า แต่คนชั่วทำชั่วกลับได้ดี ที่เป็นดังที่กล่าวมาเพราะการกระทำที่ไม่ถูกเวลา สถานที่ บุคคล ไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ผลของกรรมนั้นเบี่ยงเบนไป (เล่มนี้มีปัญหา 3, หน้า 144-145) แต่เช่นไรก็ตาม ผลของกรรมนั้นยังคงอยู่เสมอ เมื่อกระทำให้ถูกตามเงื่อนไขก็จะบังเกิดผลตรงตามความเป็นจริง คือ ทำดีย่อมได้รับผลดี ทำชั่วผลที่ได้รับย่อมชั่ว ผลกรรมที่ยังเหลืออยู่ที่เรียกว่า “**เศษกรรม**” ปัจจัยที่สนับสนุนให้กรรมดีได้ส่งผลและปิดกั้น ขัดขวางการให้ผลของกรรมชั่ว ประกอบด้วย คติสมบัติ อุปธิสมบัติ กาลสมบัติ ปโยคสมบัติ เรียกว่า **สมบัติ4** และปัจจัยที่สนับสนุนให้กรรมชั่วส่งผลและขัดขวางการให้ผลของกรรมดี ซึ่งมี คติวิบัติ อุปธิวิบัติ กาลวิบัติ ปโยควิบัติ เรียกว่า **วิบัติ4** ตามนัยที่กล่าวมานี้แสดงว่า สมบัติหรือวิบัติแต่ละประการสามารถเป็นปัจจัยสนับสนุนให้กรรมส่งผล หรือขัดขวางไม่ให้กรรมส่งผลในตัวเอง โดยไม่จำเป็นต้องมีครบทั้ง 5 ประการ เช่น บุคคลที่เกิดมาในชาติตระกูลที่ดี มั่งคั่งในทรัพย์ แต่มีโรคภัยร้ายแรง เบียดเบียนจนต้องสิ้นชีวิตก่อนวัยอันควร หรือได้รับอุบัติเหตุให้ต้องสูญเสียแขนขา นั่นคือกรรมดีที่ได้สั่งสมมาส่งให้มาเกิดในสถานที่ที่ดี แต่เศษกรรมที่เป็นอกุศลกรรมยังเหลืออยู่จึงตามมาส่งผลให้ต้องมีวิบากในความเจ็บป่วย หรือต้องสูญเสียอวัยวะของร่างกายบางส่วนไป ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การกระทำ ที่ประกอบด้วย**เจตนา** คือ **กรรม** นั้นจะส่งผลให้กับผู้ที่ประกอบเสมอ ตามขั้นตอนของการให้ผลของกรรมเป็นลำดับไป พระพุทธศาสนาแสดงให้เห็นว่า กรรมย่อมส่งผลเสมอ คือ ทำดีย่อมได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว แม้ชาตินี้จะยังไม่เคยทำชั่ว แต่ยังไม่ได้ดีก็เพราะกรรมชั่วที่บุคคลนั้นก่อไว้ในปางก่อนยังส่งผลอยู่ บางคนทำแต่ความชั่วแต่ทำไมได้ดี ก็เพราะกรรมดีในปางก่อนยังส่งผลอยู่ เปรียบเสมือนคนยืนอยู่บนถ่านที่มีขี้เถ้าบัง พอขี้เถ้าหมดไปก็จะเกิดความร้อนทันที แต่จะเป็นบุญหรือบาป กรรมดีหรือกรรมชั่วก็ตามย่อมมีเวลาอำนวยผลให้แก่บุคคลในชาติปัจจุบันจนคุ้มกับเจตนาที่ได้กระทำไว้ กรรมเหล่านั้นได้จำแนกให้บุคคลมีฐานะและความเป็นอยู่ต่างกัน

2. เหตุผลที่ศาสตร์แห่งการพยากรณ์สามารถเคียงคู่มากับบุคคลทุกยุคสมัยได้เพราะ การพยากรณ์ด้วยวิชาโหราศาสตร์ คือการคาดคะเน การเก็บสถิติจากเรื่องราวที่เคยเกิดขึ้นมาแล้วในอดีต และมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นได้อีกในปัจจุบัน และในอนาคต ด้วยเหตุนี้ผู้คนจึงให้ความสนใจในการให้นักพยากรณ์อ่านความเป็นไปในแผนที่ชีวิตของตนที่เกิดขึ้นจากการผูกดวงชะตา เพื่อจะได้ทราบเป็นแนวทางว่าควรจะต้องเตรียมตัวให้พร้อมเพื่อรับกับเหตุการณ์ดีร้ายที่มีโอกาสจะเกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลา ตามเหตุ และปัจจัย โดยอาศัยการวิเคราะห์จากการเคลื่อนที่ของดาวพระเคราะห์ในขณะนั้นตามที่ พระยาบริรักษ์เวชการ อดีตนายกสมาคมโหรแห่งประเทศไทย

กล่าวในเรื่องความเชื่อ และไม่เชื่อในวิชาโหราศาสตร์ไว้ดังนี้ ในเบื้องต้นไปเข้าใจเสียว่า ดาวเคราะห์นั้นมีอิทธิพลที่จะบันดาลให้เจ้าชาตาประสบโชคดีและโชคร้ายได้ ความเป็นไปในชีวิตของมนุษย์ย่อมขึ้นอยู่กับอิทธิพลของดวงดาวทั้งสิ้น ไม่มีทางที่ตนจะหลีกเลี่ยงได้ไม่ว่าในทางดีหรือทางร้ายก็ตาม เมื่อมีความเข้าใจเช่นนี้แล้ว ฝ่ายที่เชื่อจนเกินไปก็จะปล่อยชีวิตให้เป็นไปตามยถากรรม ไม่ขวนขวายที่จะฉวยโอกาสเมื่อโชคอำนวย และไม่พยายามหลีกเลี่ยงหรือแก้ไขเหตุร้ายที่จะเกิดขึ้นให้บรรเทาลง ถือเสียว่าไม่มีอะไรจะช่วยได้ เพราะดวงดาวบังคับมาให้เป็นเช่นนั้น ฝ่ายที่ไม่เชื่อก็เห็นเป็นเรื่องเหลวไหล ดวงดาวจะมามีอิทธิพลเหนือชีวิตมนุษย์ถึงกับบันดาลให้เป็นไปได้ต่าง ๆ นั้นไม่น่าจะเป็นไปได้ เพราะถ้าเป็นเช่นนั้นจริง มนุษย์เราจะต้องพยายามทำกิจการงาน หรือวิ่งเต้นค้าขายหรือประกอบการอาชีพทำไมกัน เมื่อดวงดาวบันดาลได้แล้ว ถึงคราวโชคดีก็ควรจะได้มาเองโดยไม่ต้องวิ่งเต้นหรือขวนขวายให้เสียเวลา หรือเมื่อถึงคราวโชคร้ายก็ไม่มีอะไรจะทำให้กลายเป็นอื่นไปได้ จะต้องเป็นไปตามโชคนั้น ๆ ซึ่งตามที่เป็นจริงหาได้เป็นเช่นนั้นไม่ โชคดีหรือร้ายของเราอยู่ที่การกระทำของเราต่างหากคือ ถ้าเขาทำดี โชคดีจะเกิดแก่เขา ถ้าทำชั่ว โชคร้ายก็จะเกิด หาใช่เกิดเพราะอิทธิพลของดวงดาวไม่ ความจริงการใช้ตำแหน่งของดวงดาวในท้องฟ้ามาเป็นหลักในการทำนายดวงชาตาของบุคคล และการพยากรณ์โชคเคราะห์ต่าง ๆ นั้น หาใช่ความหมายว่าดวงดาวนั้นมีอิทธิพลดลบันดาลให้เจ้าชาตาเป็นไปดั่งนั้นไม่ หากความหมายเพียงว่า **ดวงดาวเหล่านั้นเป็นเครื่องชี้ถึงวาสนา** และโชคชาตาของเจ้าของดวงชาตานั้น ๆ เท่านั้น เจ้าของดวงชาตาย่อมมีอำนาจอิสระที่จะปรับปรุงตนเอง หรือกระทำตนให้เป็นผลดี หรือร้ายแก่ตนต่อไปอีกได้เสมอ ตามหลักเขาแบ่งดวงชาตาบุคคลออกเป็นสองส่วน คือ **ดวงกำเนิด** ส่วนหนึ่ง และ**ดวงจร** อีกส่วนหนึ่ง สำหรับ “ดวงกำเนิด” นั้นถือว่าเป็นดวงที่แสดงถึง**ผลกรรม**เดิมของเจ้าชาตาที่ทำไว้แต่ชาติก่อน เมื่อมาเกิดในชาตินี้จะต้องดำเนินชีวิตไปตามผลกรรมที่ทำไว้นั้น โดยแสดงออกทางดวงกำเนิดว่าเจ้าชาตาจะต้องมาเกิดในสถานะอย่างไร มีรูปร่างลักษณะอย่างไร มีวาสนาเพียงใด จะต้องดำเนินชีวิตไปในทางใด การดำเนินชีวิตจะเป็นไปโดยราบรื่นหรือต่อสู้ฟันฝ่าอุปสรรคมากน้อยเพียงไรเหล่านี้ เป็นต้น สำหรับ “ดวงจร” นั้นแสดงถึงเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในชีวิตของเจ้าชาตาตามระยะเวลาที่ดวงดาวจะชี้ให้ แต่เหตุการณ์นั้น ๆ ไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นเสมอไป ย่อมผันแปรไปได้ ถ้าหากเจ้าชาตาใช้อำนาจอิสระที่ตนมีอยู่ดำเนินการหรือปฏิบัติตนให้เป็นไปในทางที่ชอบที่ควรและจะเกิดประโยชน์แก่ตนต่อไป โดยหลักดังกล่าวนี้ จะเห็นได้ว่าโหราศาสตร์นั้นเป็นเครื่องชี้ลักษณะของบุคคลผู้เป็นเจ้าของดวงชาตา และชี้แนวทางที่พึงปฏิบัติในการดำเนินชีวิตของตนให้เหมาะสมกับกาลเวลาและสถานการณ์ที่จะเป็นคุณประโยชน์แก่ตนและครอบครัว ตลอดจนความสัมพันธ์กับผู้อื่นให้ได้ผลดีเป็นสำคัญ เมื่อเข้าใจเช่นนี้แล้วการศึกษาวิชาโหราศาสตร์ก็นับว่าเป็นประโยชน์อีกประการหนึ่ง (พระยาบริรักษ์เวชการ, 2535, หน้า 4-5) เช่นเดียวกับความเห็น ของนักปราชญ์ทางพระพุทธศาสนา คือท่าน ศาสตราจารย์ พิเศษ เสฐียรพงษ์ วรรณปก ซึ่งเป็นนักปราชญ์ผู้หนึ่งที่ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับโหราศาสตร์ไว้ ว่า “ชีวิตมนุษย์มิได้ขึ้นอยู่กับโหราศาสตร์ เป็นเงื่อนไขอย่างเดียว มันย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามเงื่อนไขปัจจัยอีกมากมาย ...เงื่อนไขที่สำคัญที่สุดคือ **กรรม** (การกระทำ) ของคนๆนั้นเอง เขาทำทั้งกรรมดี และกรรมไม่ดีคละกันไป สิ่งเหล่านี้แหละมีแนวโน้มจะให้ผลในอนาคต ไม่ว่าดีหรือ ไม่ดี พูดอีกนัยหนึ่ง เราเป็นผู้กำหนดอนาคตเราเอง ถ้าต้องการให้ชีวิตเป็นไปอย่างใด ก็ต้องสร้างเงื่อนไขที่ดีๆไว้ให้มาก แล้วอนาคตจะดีไปเอง ตรงข้ามถ้าสร้างแต่เงื่อนไขไม่ดี อนาคตก็เป็นไปตามนั้น คนเราถ้าไม่ขวนขวายพยายามปล่อยชีวิตไป ตามยถากรรม ก็ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของฟ้าดิน แต่กรรมเท่านั้นที่เป็น

ตัวกำหนดอย่างแท้จริง นั่นคือเราต้องสร้างอนาคตของเราเอง คนที่พยายามพึ่งตัวเองด้วยการกระทำแต่ความดีถึงที่สุดแล้วย่อมอยู่เหนือโชคชาตา” (เสฐียรพงษ์ วรรณปก, 2549, หน้า 6)

จากข้อความของปราชญ์ทางโหราศาสตร์ที่กล่าวมา ผู้เขียนมีความเห็นว่า โหราศาสตร์และการพยากรณ์นั้น เป็นวิชาที่บอกให้ทราบถึงความน่าจะเป็น หรือสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้นก็ได้แล้วแต่เหตุปัจจัยที่เหมาะสม ไม่ได้หมายความว่า ดวงดาวเหล่านั้นจะมีอำนาจบังคับบัญชาการดำเนินชีวิตทั้งหมดของบุคคลนั้น สิ่งที่สำคัญมากที่สุดคือการกระทำของบุคคลผู้นั้นเอง ถ้าเป็นบุคคลที่ประพฤติดีปฏิบัติชอบ มีสติ มีสัมมาทิฏฐิ มีหิริ และโอตตัปปะคือความเกรงกลัวความละอายต่อบาปกรรมที่จะเกิดขึ้นกับตน บุคคลนั้นก็จะมีความสุข ความเจริญตามอัตภาพของตน ในทางตรงกันข้าม ถ้าบุคคลประพฤติผิดทำนองครองธรรม ปราศจากซึ่งความละอาย เกรงกลัวต่อบาปกรรมที่ตนเป็นผู้ก่อ ถึงแม้บุคคลผู้นั้นจะมีดวงกำเนิดที่ดี เกิดในฤกษ์ที่ดี ก็ไม่ได้หมายความว่าบุคคลผู้นั้นจะประสพแต่ความมั่งมีศรีสุขตามฤกษ์กำเนิดไปตลอด ดังนั้นผู้ที่มารับการพยากรณ์ควรมีหลักธรรมที่ใช้ประกอบในด้านความเชื่อคือ **หลักกาลามสูตร** ตามที่พระพุทธองค์ทรงแสดงไว้ ให้มีวิจารณญาณในการเชื่อด้วยหลักการคิดแบบแยบคายมีเหตุผล ที่เรียกว่า หลักโยนิโสมนสิการเมื่อมีความเข้าใจอย่างถูกต้อง การรับฟังคำพยากรณ์จากนักพยากรณ์มาจะเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ดี ดังที่ท่านพุทธทาสภิกขุ เคยแสดงปาฐกถาธรรมในหัวข้อ **พุทธศาสตร์กับไสยศาสตร์ โหราศาสตร์กับพระพุทธศาสนา** โดยท่านได้อธิบายหลักการของโหราศาสตร์ในแง่ของกรรมและ วัฏฏะไว้ดังนี้ “อะไรเป็นตัวเครื่องจักรที่หนุนให้กุศลอกุศลกรรมเหล่านั้น เดินมากระทบผู้กระทำ เกิดผลต่างกรรมต่างวาระเป็นปานนั้นคำตอบนี้คือหัวใจของโหราศาสตร์ เพราะโหราศาสตร์คือวิชาที่บอกความหมุนเวียน มนุษย์ทุกคนในโลกนี้อยู่ใต้บังคับบัญชาของธรรมชาติโดยอาศัยกรรมเป็นแรงส่ง และโหราศาสตร์คือวิชาที่บอกอิทธิพลแห่งธรรมชาติ” (ปาฐกถาธรรมของท่าน พุทธทาสภิกขุ, 2529, หน้า 63) นอกจากนี้ ท่านพุทธทาสภิกขุ กล่าวอธิบายว่า ดวงดาวมีอำนาจแต่ก็เป็นเพียงแรงส่งเล็กน้อยที่แฝงอยู่ในกรรม แม้ไม่ต้องอาศัยอำนาจดวงดาวกรรมก็ดำเนินไปได้เอง พระอริยเจ้าไม่พึ่งพาอำนาจดวงดาวเลย เพราะท่านได้รับสิ่งที่อำนาจดวงดาวไม่อาจบันดาลให้ได้ (พุทธทาสภิกขุ, 2529, หน้า 74) พุทธทาสภิกขุ กล่าวอธิบายว่า แรงกรรมสิ่งที่เราสามารถสร้างขึ้น จนสามารถหักล้างแรงของดวงดาวได้เมื่อเราประกอบจิตภาวนา จนไม่มีความยึดมั่นถือมั่นในสิ่งทั้งปวง สิ่งเหล่านั้นไม่อาจทำอะไรเราได้ เราจึงอยู่เหนืออำนาจของสิ่งทั้งปวงรวมทั้งดวงดาวด้วย (พุทธศาสตร์กับไสยศาสตร์ โหราศาสตร์กับพุทธศาสนา ปาฐกถาธรรมของท่าน พุทธทาสภิกขุ, 2529, หน้า 22)

3. การพึ่งพากันระหว่างพระพุทธศาสนา และหลักการทางโหราศาสตร์ ของคนไทยในยุคปัจจุบันคือการบูรณาการ การศึกษาแบบสหวิทยาการ คือใช้พระพุทธศาสนาเป็นฐาน และนำหลักการที่ถูกต้องของวิชาโหราศาสตร์มาเสริมเพื่อเป็นการขยายความหลักธรรมในพระพุทธศาสนา เป็นการสนับสนุนให้พระพุทธศาสนาทันสมัย มีเหตุผล และสอดรับกับวิถีความเป็นไปของชีวิตและสังคมมากยิ่งขึ้น พบว่าเมื่อบุคคลมีความยึดมั่นในหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาอย่างถูกต้องมีความเข้าใจอย่างดีในหลักการของโหราศาสตร์มีการปฏิบัติตนตามวิถีทางของชาวพุทธ อันประกอบด้วย ทาน ศีล ภาวนา อย่างสม่ำเสมอจะเป็นการช่วยประคองจิตใจได้ในระดับหนึ่ง ส่วนการเข้าไปหาหมอดูเพื่อตรวจดวงชะตา หรือขอฤกษ์ยามจากพระภิกษุเพื่อความเป็นสิริมงคลนั้นเป็นสิ่งที่ช่วยทำให้เกิดความสบายใจ มีความมั่นใจมากขึ้น มีกำลังใจในการต่อสู้กับปัญหา สำหรับชาวพุทธแล้วความเชื่อมั่นในพระภิกษุมีค่อนข้างมาก ดังนั้นพระภิกษุฝ่ายคามวาสีจึงมีบทบาทในการเข้าถึงชุมชน พัฒนาช่วย

ชุมชนให้มีความเจริญเป็นเหมือนดั่งนักสังคมสงเคราะห์ เป็นที่พึ่งด้านจิตใจของชุมชน ในการดำเนินชีวิต บทบาทของสถาบันสงฆ์ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ สถาบันแห่งนักพัฒนา เช่น พระสงฆ์ที่ทำการเผยแผ่ความรู้ทางพระศาสนาตามช่องทางการสื่อสารต่างๆ พระสงฆ์ที่ร่วมในการจัดกิจการของคณะสงฆ์ต่างๆ เช่น งานประเพณีในวันสำคัญทางศาสนา งานบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนเป็นต้น

ดังนั้นพระสงฆ์ในสมัยปัจจุบันจึงมีความรู้ในศาสตร์ทุกแขนงรวมไปถึงโหราศาสตร์ และพิธีการอันเป็นมงคลเนื่องจากสังคมไทยยังมีความเชื่อในเรื่องมงคล คือในความหมายของสิ่งหรือเรื่องที่ดี มิใช่เชื่อในมงคลตื่นข่าว เมื่อชีวิตตนเองประสบกับเคราะห์กรรม มีอุปสรรค ปัญหา ในชุมชนมีเหตุเภทภัยไม่ดีไม่งามเกิดขึ้น ที่พึ่งของชาวพุทธก็มักจะเข้าหาพระภิกษุ เพื่อทำบุญ ประกอบกุศลด้วยการฟังธรรม การบวชเนกขัมมะ หรือการนิมนต์พระภิกษุให้เจริญพระปริตรในพิธี สะเดาะเคราะห์ สืบชะตา ในความหมายของการสวดพระปริตร แปลว่าความต้านทาน เครื่องป้องกัน ธนิต อยู่โพธิ์ ได้กล่าวไว้ว่า ความต้านทานหรือเครื่องป้องกันนี้ หมายถึง ป้องกันอุปัทวอันตรายทั้งหลาย หรือเหตุอันเกิดจากอมนุษย์ หรือภัยธรรมชาติต่างๆ คำว่า ปริตรหมายถึง บทสวดมนต์ที่มีอำนาจหรืออานุภาพในการต้านทานอุปัทวันตรายต่างๆได้ และสามารถยังหรือก่อให้เกิดความสำเร็จอันเป็นมงคลหรือความผาสุกได้ เพราะพระปริตรธรรมของพระพุทธศาสนาเป็นพุทธวจนะอันอุดมไปด้วยสัจจะและเมตตาที่จะทำให้อุปัทวันตรายต่างๆพ่ายแพ้ไปได้ (อานุภาพพระปริตต์, 2537, หน้า 22) ดังที่ปรากฏในคัมภีร์ปรมัตถโชติกา ซึ่งเป็นคัมภีร์อรรถกถาที่พระพุทธโฆษาจารย์แต่งไว้ราวพ.ศ. 972-1000 พระพุทธองค์ทรงแก้ไขทุพภิกภัยโรคระบาด และอำนาจของภูตผีปีศาจในเมืองเวสาลี ด้วยการให้พระอานนท์เจริญ บทสวดรัตนสูตร พร้อมกับประพรมน้ำพระพุทธมนต์ไปตามถนน ด้วยอำนาจแห่งพระปริตร เรื่องร้ายต่างๆ สงบลงชาวเมืองได้อยู่อย่างผาสุก พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตโต) ได้กล่าวว่า พระปริตรจึงมีอานุภาพตามที่ปรากฏในบทอาราธนาให้พระสงฆ์แสดงสวดพระปริตรอยู่ 3 ประการคือ 1. สามารถป้องกันหรือต้านทานภัยวิบัติทั้งปวงให้หายไปได้ เช่นภัยจากธรรมชาติ โจรภัย ภัยจากอมนุษย์ 2. สามารถยังความสำเร็จของสมบัติทั้งหลายให้เกิดขึ้นได้ 3. สามารถกำจัดทุกข์ภัยทั้งปวงได้ (อานุภาพพระปริตร, 2549, หน้า 4) อานุภาพทั้ง 3 ประการนี้ถือได้ว่าเป็นสิ่งที่พึงจะเกิดขึ้นได้เมื่อมีการสวดพระปริตรอันเป็นมงคลทางพระพุทธศาสนา เทียบกับเหตุการณ์ปัจจุบันของสังคมไทยที่เป็นระยะของการแพร่ระบาดของโรคโควิด19 พระภิกษุตามวัดต่างๆ ได้มีการแจกบทสวดมนต์พระปริตต่างๆให้กับสาธุชนเพื่อนำไปไว้สวดเพิ่มขวัญกำลังใจ จัดเป็นการให้มงคลที่สอดคล้องกับเหตุการณ์ แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นศรัทธาในพระศาสนาและพิธีการทางศาสนาอย่างสม่ำเสมออันเป็นรากฐานทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของสังคมไทย

บทสรุป

การรู้เท่าทันสุข และทุกข์ ผ่านการพยากรณ์ในโหราศาสตร์เชิงพุทธนั้น มุ่งเน้น ให้บุคคลเพิ่มทักษะในการเข้าถึงเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นกับตนเองที่มีทั้งด้านสุข และทุกข์ ให้ตระหนักได้ตามความเป็นจริง มีความเข้าใจในเรื่องของกรรมและการให้ผลที่เป็นการกระทำของตนเองที่จะตามมาตอบสนองเสมอเมื่อถึงเวลาอันสมควรที่ประกอบด้วยสมบัติ4 อันเป็นต้นเหตุของความสำเร็จ ความสุข และต้องมีการเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความทุกข์เมื่อองค์ประกอบของวิบัติ4 เกิดขึ้น มีวิจารณญาณที่ดี ในการไตร่ตรองหาเหตุผล อันจะนำไปสู่การแก้ปัญหาต่างๆให้ผ่านพ้นไปได้ การพยากรณ์ทางโหราศาสตร์นั้นเป็นเพียงการอ่านความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ที่มีโอกาสจะเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้นตามเหตุปัจจัยอันมาแต่กรรมของบุคคลผู้นั้น เหตุการณ์ต่างๆไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นเสมอไปย่อมผันแปรไปได้ ถ้าหากเจ้าชาตาใช้อำนาจอิสระที่ตนมีอยู่ดำเนินการหรือปฏิบัติตนให้เป็นไปในทางที่ชอบที่ควร

ผลดีย่อมบังเกิด โดยหลักดังกล่าวนี้จะเห็นได้ว่า โหราศาสตร์นั้นเป็นเครื่องชี้ลักษณะของบุคคลผู้เป็นเจ้าของดวงชาตา และชี้แนวทางที่พึงปฏิบัติในการดำเนินชีวิตของตนให้เหมาะสมกับกาลเวลาและสถานการณ์ที่จะเป็นคุณประโยชน์แก่ตน และครอบครัวตลอดจนความสัมพันธ์กับผู้อื่นให้ได้ผลดี บุคคลผู้ให้คำพยากรณ์หรือที่เรียกว่า “หมอดู” กับผู้มารับการพยากรณ์ ควรมีคุณลักษณะที่เหมาะสมตามหน้าที่ดังนี้ หมอดูควรมีทัศนะคติที่ดีในการประมวลผล ออกมาเป็นคำพยากรณ์ มีจริยธรรมที่จะนำหลักวิชาไปใช้ในทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตัวบุคคล สภาพสังคม และสถานที่ เป็นการสื่อสารสองทาง คือทั้งผู้ที่อ่านดวงชะตา และผู้ที่เป็นเจ้าของดวงชะตา จะต้องปรับทัศนะคติให้ตรงกัน ประโยชน์จึงจะเกิด ในการอ่านดวงชาตาบุคคลออกมาเป็นคำพยากรณ์ ผู้รับฟังหรือเจ้าของดวงชาตาเองก็ต้องมีวิจารณญาณที่ดีในการที่จะเชื่อมากน้อยเพียงใดด้วยหลักธรรมของพระพุทธศาสนาตามที่กล่าวมาแล้ว จากการประมวลข้อความที่ได้จากงานเขียนของผู้ทรงคุณวุฒิข้างต้น ทุกท่านสรุปเหมือนกันหมด คือ **กรรม** เท่านั้นที่กำหนดความเป็นไปของสรรพสัตว์ทั้งหลาย วิชาโหราศาสตร์ เป็นศาสตร์ของการแทนความหมายด้วยดวงดาว ศึกษาถึงการโคจรของดวงดาว และการส่งผล ถึงตัวบุคคล สถานที่ เช่นผู้ที่ประกอบกรรมดี สั่งสมมายาวนาน เมื่อถือกำเนิด ดวงชาตา อันประกอบด้วยดาวพระเคราะห์ที่โคจรอยู่ ณ ขณะนั้น เวลานั้นก็จะทรงคุณภาพที่ดี นับตั้งแต่ภูมิฐานกำเนิดรูปร่างลักษณะงดงาม มีโภคทรัพย์บริบูรณ์เป็นต้น ดังนั้น กรรมคือ เหตุ และผล ของความเป็นไป ในสังสารวัฏฏ์นี้ โหราศาสตร์บอกความเป็นไปได้ในระดับหนึ่ง แต่หนทางของการพ้นทุกข์อย่างแท้จริงนั้นคือพระธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ได้ทรงสั่งสอนให้เข้าใจในเรื่องของความทุกข์ หนทางแห่งการพ้นทุกข์ อันนำไปสู่ความสุขอย่างแท้จริง

หลักการของพุทธศาสนาสอนให้มีศรัทธามีความเชื่อด้วยการใช้ปัญญาพิจารณาถึงเหตุผลอย่างแยบคาย ที่เรียกว่า โยนิโสมนสิการ ว่าสิ่งใดเป็นกุศลไม่มีโทษ เมื่อปฏิบัติตามแล้ว ตนเองไม่เดือดร้อน ผู้อื่นไม่เดือดร้อน วิญญูชน คือ นักปราชญ์ไม่ติเตียนก็ควรปฏิบัติตามได้ หากสิ่งใดเป็นอกุศล มีโทษ เมื่อปฏิบัติตามแล้วตนเองก็เดือดร้อน ผู้อื่นก็เดือดร้อน วิญญูชน ติเตียน ก็ควรละสิ่งนั้นเสีย ไม่ควรปฏิบัติ เพื่อช่วยอนุเคราะห์ผู้มีระดับสติปัญญายังไม่พร้อมที่จะเข้าถึงแก่นแท้ของพุทธศาสนา ต่อเมื่อได้พัฒนาระดับสติปัญญาถึงขั้นสูงสุด ความเชื่อก็จะหมดหน้าที่ไปเอง กลายเป็นความรู้แจ้งเห็นประจักษ์จริง เข้าถึงพระนิพพานในที่สุด อันจะเป็นประโยชน์อันยิ่งใหญ่

เอกสารอ้างอิง :

หนังสือ :

บรรจบ บรรณรุจิ. *กุญแจไขความลับชีวิต เล่ม 7*. กรุงเทพมหานคร: แคนน่ากราฟฟิก. ม.ป.ป.

บรรจบ บรรณรุจิ. *เล่มนี้มีปัญหา 3.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พรบุญการพิมพ์. ม.ป.ป.

พระธรรมปิฎก(ป.อ.ปยุตฺโต). (2540). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม.* พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2558). *พุทธธรรม ฉบับปรับขยาย.* พิมพ์ครั้งที่ 43. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ผลิธัมม์ ในเครือบริษัทสำนักพิมพ์เพ็ทแอนด์-โฮม จำกัด.

พระยาบริรักษ์เวชการ. (2511). *ความรู้เกี่ยวกับโหราศาสตร์ไทย.* กรุงเทพมหานคร: มิตรสยามการพิมพ์.

พระยาบริรักษ์เวชการ. (2535). *หลักโหราศาสตร์ทั่วไป มูลฐานของโหราศาสตร์และประโยชน์ของการศึกษาโหราศาสตร์ มรดกแห่งโหรสยาม สมาคมโหรแห่งประเทศไทย.* กรุงเทพมหานคร: มิตรสยาม

การพิมพ์.

พระสารประเสริฐ. (2503). *โลกธาตุเทียบทางโลก ทางธรรม.* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสริมวิทย์บรรณาคาร.

พุทธทาสภิกขุ. (2529). *พุทธศาสตร์กับไสยศาสตร์ โหราศาสตร์กับพุทธศาสนา ปาฐกถาธรรมของท่านพุทธทาสภิกขุ.* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ สุขภาพใจ.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎก ภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

เสถียรพงษ์ วรรณปก. (2524). *ชื่อนั้นสำคัญไฉน.* กรุงเทพมหานคร: สำนักปิยสาสน์.

บทความในหนังสือพิมพ์ :

เสฐียรพงษ์ วรรณปก. กรรมเหนือหมอดู. *หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน.* (วันที่ 17 กันยายน 2549)

วิทยานิพนธ์ :

พระมหายงยุทธ ธีรธมฺโม (พลมั่น). (2556). ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิดเรื่องดาราศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพระพุทธศาสนา. *พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต* สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

Reference :

Books :

Banjob Bannaruji. *The Key to Unlocking Life's Secrets. Volume 7.* Bangkok: Cannagraphics. (No date specified)

Banjob Bannaruji. *This book has problem 3.* 2nd edition. Bangkok: Porboon Printing House. (No date specified).

Phra Dhammapitaka (P.A. Payutto). (1997). *Buddhist Dictionary: A Compilation of Dhamma Teachings*. 11th edition. Bangkok: Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

Phra Brahmagunabhorn (P.O. Payutto). (2015). *Buddhadhamma:Revised and Expanded Edition*. 43rd. Bangkok: Phalitham Publishing House, a subsidiary of Pet & Home Publishing Co., Ltd.

Phraya Borirakvechakan. (1968). Knowledge about Thai astrology. Bangkok: Mit Siam Printing.

Phraya Boriraksawejkan. (1992). *General Principles of Astrology: The Fundamentals of Astrology and the Benefits of Studying It. Astrology: The Legacy of Siamese Astrologers. The Thai Astrologers Association.* Bangkok: Mitr Siam Printing.

Phra Saraprasert. (1960). *The World Elements Compared in the Secular and Spiritual Ways*. Bangkok: Sermwit Bannakarn Publishing House.

Buddhadasa Bhikkhu. (1986). *Buddhism and Occultism, Astrology and Buddhism: His Dharma Lectures. Buddhadasa Bhikkhu.* Bangkok: Sukhapjai Publishing House.

Mahachulalongkornrajavidyalaya University. (1996). Thai Tripitaka Mahachulalongkornraja-vidyalaya Edition. Bangkok: Mahachulalongkornrajavidyalaya University Printing House.

Setthipong Wannapak. (1981). What's in a Name? Bangkok: Piyasasan Publishing.